

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Zandloper te OPGLABBEEK

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 46045

Instelling Vrije Basisschool - De Zandloper

Directeur Marc VANDEURZEN

Adres Weg naar Opoeteren 172 - 3660 OPGLABBEEK

Telefoon 089-85.65.85

Fax 089-85.65.85

E-mail basisschoollouwel@scarlet.be

Website www.basisschool-louwel.be

Bestuur van de instelling Parochiaal SC Opglabbeek

Adres Bergstraat 15 - 3660 OPGLABBEEK

Scholengemeenschap Opglabbeek

Adres Kapelstraat 24 - 3660 OPGLABBEEK

CLB Vrij CLB Regio Genk

Adres Zevenbonderstraat 80 - 3600 GENK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26-11-2012, 27-11-2012

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 27-11-2012

Datum bespreking verslag met de instelling 14-12-2012

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Paul Lemmens

Teamleden Frieda Thiels

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: leergebied Nederlands en wereldoriëntatie	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Evaluatie	18
4.1.1 Evaluatiepraktijk	18
4.1.2 Rapporteringspraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	25
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	25
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool De Zandloper positioneert zich in de deelgemeente Louwel van Opglabbeek als een dorpsschool en bestaat uit één vestigingsplaats. Ze is één van de vier vrije scholen in deze gemeente, die samen één scholengemeenschap vormen. De school rekruteert haar leerlingen uit de eigen omgeving, waar ze van de plaatselijke bevolking een groot vertrouwen geniet. Ook resultaten uit het vervolgonderwijs illustreren een behoorlijke kwaliteit van het geboden onderwijs. Ze wil een sociale ontmoetingsplaats zijn voor de lokale leefgemeenschap en streeft ernaar een warme school te zijn, waar het welbevinden en elk kind centraal stellen geen holle woorden zijn. Gelijktijdig staat ze garant voor een stevige basis van de cognitieve vorming. Een enthousiast team wil er in samenspraak met een communicatief leiderschap samen, maar op een kritische wijze school maken. Er zijn positieve contacten met de parochie en de gemeente.

Voor het erkenningsonderzoek focuste de inspectie op Nederlands en wereldoriëntatie voor de beide afdelingen. Daarnaast werden de evaluatie- en rapporteringspraktijk onder de loep genomen, samen met het algemeen beleid.

Het kleuteronderwijs levert voor de beide leergebieden in de focus voldoende inspanningen om de ontwikkelingsdoelen in ruime mate na te streven. Ze doet dit vanuit een geïntegreerde en thematische visie. Vertrekkend van welbevinden en een positief klasklimaat streven de leidsters spelenderwijs competentieverhoging na. Momenteel hanteren meerdere teamleden zowel een koepelgebonden bronnenboek, de ontwikkelingsdoelen en mogelijke leerplandoelen in hun planningsinstrumenten als referentiekaders. Het mogelijk reflecteren om het aanbod uit te zetten vanuit leerplangerichte doelen en een meer intentionele leergebiedinvulling vormt hierbij een werkpunt. Teamleden verwoorden door met de verscheiden referentiekaders te werken de concreetheid in de graduele opbouw van leerplandoelen te (her)ontdekken en naar waarde te schatten.

Voor Nederlands streeft het kleuterteam de doelen na met een bijna permanente aandacht voor het bevorderen van taligheid. Een aantal bronnenmaterialen, maar ook de deskundigheid van teamleden en de interesses uit de leefwereld van het kind bepalen het aanbod. Ook de speelleerhoeken nodigen kleuters uit tot het functioneel ontwikkelen van taal en het verwerven van talige inzichten, dit in een sociaal interactief gegeven. Het team registreert een aantal observaties, maar is vooral op zoek naar een eigen functioneel en haalbaar kleutervolgsysteem om competenties, waaronder de talige en de wereldoriënterende, in verschillende belangrijke ontwikkelingsvelden meer gestructureerd onder te brengen en de beeldvorming vollediger te stellen. Experimenten met de 'speldoos' creëren hoge verwachtingen, maar zijn nog te pril om conclusies te trekken. Een aantal gestandaardiseerde tests geven enige informatie over de talige ontwikkeling en bevestigen meestal de klasbevindingen. De zorg is eerder beperkt tot momentane ondersteuning.

Vertrekkend van de leefwereld van de kleuters en door middel van een ruim materiaal aanbod krijgen kleuters vele kansen tot exploreren, experimenteren, waarnemen en beleven. Ook de directe schoolomgeving vormt hierbij een belangrijk aanknopingspunt. Kalenders en daglijnen zijn duidelijk aanwezig in alle groepen en zetten zich zelfs verder door naar het lager onderwijs. Lopende thema's zijn vlot in het klasbeeld herkenbaar. Een aantal hoeken richt zich meer tot het ontdekken van ruimtelijke inzichten via constructies of bouwsels.

De lagere afdeling voerde na een studie over het vernieuwd deelleerplan taalbeschouwing een drietal jaar geleden een nieuw onderwijsleerpakket in. Het vrij consequent volgen van deze taalmethode, die de leesmethode uit de eerste klas opvolgt, zorgt voor een behoorlijk evenwicht tussen de diverse domeinen en een voldoende aanbod met enige samenhang waardoor de eindtermen en de leerplandoelen bereikt worden. Teamleden tonen door methodegebonden toetsen, soms aangevuld met eigen evaluatiemiddelen, extern aangereikte tests en een eindproef ruim aan dat de kinderen de competenties binnen Nederlands in voldoende mate bereiken. Daar waar spreken en luisteren in het aanbod duidelijk aanwezig zijn, is in de evaluatie enig evenwicht zoek. De school legt hier sterke nadruk op het lees- en spellingonderwijs en de taalsystematiek. Deze evaluatiegegevens helpen teamleden bij de beeldvorming en geven mogelijke

informatie naar remediëring of kindgerichte ondersteuning.

Het team doet via diverse acties extra inspanningen voor het leesonderwijs. Samenwerking met de bibliotheek, begeleide leesgroepen, boekenhoeken in de klas, maar ook voorleesmomenten komen met regelmaat voor.

Voor beide leergebieden werken de meeste teamleden vrij uitvoerige planningsdocumenten uit, wat wellicht een houvast biedt voor het lesverloop via een gestructureerde voorbereiding. Toch kan het team reflecteren over het spanningsveld tussen de functionaliteit ervan in relatie tot mogelijke planlast. Positief is hierbij te vermelden dat er groeiende belangstelling is voor leerplandoelen in relatie tot het aanbod en mogelijke effecten.

Voor het leergebied wereldoriëntatie loopt in de lagere afdeling een recent vernieuwingsproject. Uit leerkrachtafhankelijke vaststellingen van lacunes in het voormalig aanbod en uit positieve ervaringen van enkele teamleden met een ander onderwijsleerpakket, voerde het team sinds september dit pakket in voor de hele school. Deze aanpak schraagt het bereiken van eindtermen en leerplandoelen over de verschillende domeinen heen. Het team weet hierbij samenhang te organiseren tussen de domeinen en laat toe om de leergebiedoverschrijdende eindtermen gelijktijdig te implementeren. Vermits de innovatie voor een aantal teamleden recent startte, is een graduele lijn zoeken in het aanbod nog een aankomende uitdaging. Ook aan afspraken over tijd- en ruimtekaders, hoewel frequent in klassen aanwezig, en een gerichte koppeling van plaatselijke natuurkundige of geografische inbreng, ontbreekt het nog enigszins. Toch weet het team een hoog werkelijkheidsgerichte benadering na te streven en zijn lopende thema's in de meeste klassen vlot opmerikbaar. Effecten brengt het team grotendeels in beeld via methodegebonden evaluatie-instrumenten. Het blijft hier een uitdaging om het evenwicht tussen kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes op echte wereldoriënterende doelen te bewaken. Tevens kan het team reflecteren om minder meetbare effecten toch in de evaluatie te betrekken, dit met het oog op een goede beeldvorming over de diverse domeinen. In het leerlingvolgsysteem zijn talenten of specifieke leerproblemen over wereldoriëntatie weinig aan de orde.

Impliciet leeft er een visie waarbij evalueren gelinkt wordt aan het verzamelen van effectgegevens, de communicatie met ouders over de vorderingen in het leerproces en de mogelijke bijsturing ervan naar de kinderen en de klassen. Het lagere team verzamelt deze info gedurende een vijftal kernmomenten doorheen het jaar en communiceert hierover. Een drietal periodes brengen hoofdzakelijk effecten voor Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en desgevallend Frans in beeld. Andere periodes reflecteren tevens over de andere leergebieden. De school kan voor de leergebieden behoorlijk wat evaluatiemateriaal voorleggen, maar een screening ervan weerspiegelt een zeker onevenwicht tussen verschillende domeinen. Ook minder vlot meetbare effecten, zoals de leergebiedoverschrijdende eindtermen en bepaalde aspecten binnen Nederlands of wereldoriëntatie komen sporadisch tot niet aan bod. De evaluatie binnen Frans spoort niet helemaal met de visie van het nieuwe leerplan. Een aantal extern aangereikte proeven vervolledigt het beeld.

Het kleuterteam zoekt naar een vernieuwd systeem om zich over diverse aspecten van de totale ontwikkeling een beeld te vormen. Het aanbod enten op relevante leerplandoelen en hierover effecten observeren, verhoogt de doelgerichtheid van de deelaspecten van het onderwijsleerproces. Een aantal gestandaardiseerde tests geeft aanvullende of bevestigende informatie over de ontwikkeling van kleuters met het oog op de overstap naar het eerste leerjaar.

Om kwaliteitsvol onderwijs en samen school maken waar te maken kan de school bogen op een algemeen beleid dat de schoolwerking en de dagdagelijkse organisatie behartigt. Het interne beleid zet sterk in op vlotte communicatie en streeft naar een gedragen en participatieve besluitvorming. Teamleden zijn geëngageerd voor hun school en bereid de handschoen op te nemen in vernieuwingsprocessen. Hiertoe zijn degelijke sensibilisering, een structurele ondersteuning en een gerichte opvolging onontbeerlijk. Het uitzetten van een haalbaar en duidelijk tijdspad voor bepaalde innovaties kan hierbij helpen. Ook de analyse en een grondige informatiedoorstroming van een aantal extern aangereikte outputgegevens kan de reeds goede onderwijskwaliteit alleen nog maar optimaliseren.

De Zandloper te Louwel biedt kwaliteitsvol onderwijs aan, dat gekenmerkt wordt door een grote teambetrokkenheid. De school weet een degelijke cognitieve ontwikkeling in evenwicht te brengen met voldoende aandacht voor sociale ontwikkeling. Vanuit het vertrouwen dat de school zelf garant kan staan voor haar verdere uitwerking van de maatschappelijk opdracht, verdient ze een gunstig advies met het oog op een verdere erkenning.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands na vanuit een geïntegreerd en thematisch aanbod. Onder het motto 'taal de hele dag' stelt het kleuterteam de taalvaardigheidsbevordering centraal. Talige boodschappen in functionele en communicatieve situaties sluiten aan bij de belevingswereld van de kleuters en zorgen voor een gevarieerd aanbod gericht op de verschillende domeinen. Het kleuterobservatie-instrument voor taalvaardigheid bij de vierjarigen, de resultaten van de schoolrijpheidstest bij de vijfjarigen en de evolutie van de leerlingen in het eerste leerjaar bevestigen de effecten van het taalonderwijs.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De school levert de nodige inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie. De klassikale activiteiten, groepsopdrachten, het aanbod in de speelleerhoeken en de gestructureerde aandacht voor dagelijkse weer- en tijdwaarnemingen illustreren het ruime aanbod. Een uitdagende speelleeromgeving komt ruimschoots tegemoet aan de natuurlijke exploratiedrang van kleuters en laat hen groeien in de wereld van natuur, techniek, mens, maatschappij, tijd en ruimte.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: leergebied Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij het plannen van het aanbod verwijzen de kleuterleidsters naar verschillende referentiekaders. Vanuit het streven naar verantwoording en de grote bezorgdheid om te voldoen aan de maatschappelijke opdracht verwijzen teamleden naar ontwikkelingsaspecten, ervaringssituaties, ontwikkelingsdoelen en/of leerplandoelen vaak aangevuld met zelf geformuleerde doelen. Het gebruik van deze waaier aan referentiekaders creëert onduidelijkheid zowel naar het plannen als het bewaken van het aanbod. Het is niet ondenkbeeldig dat deze werkwijze de planlast in de hand werkt. Het gezamenlijk reflecteren over de invulling van een functionele en op het leerplan gerichte planning ter ondersteuning van een evenwichtig en volledig onderwijsaanbod, vormt dan ook een werkpunt.

De bewaking van het aanbod gebeurt vooral op basis van eigen ondervinding en persoonlijke inzichten. Een aantal kleuterjuffen experimenteert met het koepel eigen digitaal plannings- en bewakingsinstrument.

Groeilijnen, begrippenlijsten, hoeken-, onthaal- en ontmoetingsfiches fungeren als extra inspiratiebron bij het nastreven van een evenwichtig en leeftijdsspecifiek aanbod. Een globale themaplanning of brainstorming vormt nog weinig het startpunt voor het plannen van domeinspecifieke activiteiten vanuit

vooropgestelde doelen. Steunend op hun ervaring en allerhande bronnenmateriaal voorzien de kleuterleidsters een gevarieerd, vrij volledig en uitdagend aanbod voor de beide leergebieden.

De thematische werking sluit aan bij de interesses van de kleuters en zorgt voor voldoende horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden en leerdomeinen. Het thema is duidelijk in het klasbeeld aanwezig.

Naast doelgerichte taalactiviteiten besteden de kleuterjuffen ook tijdens kringmomenten heel wat aandacht aan de spreek- en luistervaardigheden. Klaspoppen vormen een vriendje en bondgenoot, delen de interesses van de kleuters en voelen precies aan wat er zich in hun hoofdje afspeelt. Zij vormen het ideale communicatiemiddel en zorgen ervoor dat kleuters zich in de klas thuis voelen terwijl zij onbewust taal uitlokken. Criteria voor de selectie van een dominante, graduele en themagebonden woordenschat over de groepen heen ontbreken alsnog.

Verhalen, de boekenhoek, voorleesmomenten, ... stimuleren de ontluikende geletterdheid. Allerlei schrijfoefeningen en -patronen ontwikkelen en optimaliseren de fijne motoriek als voorbereiding op het latere, echte schrijven. De school dient hierbij de didactische vervroeging te bewaken.

Symbolen, pictogrammen en lettertekens brengen kleuters tot het besef dat deze dienen om boodschappen visueel over te brengen. Spelen met intonatie, mimiek bij het meedelen van boodschappen of gevoelens, het discrimineren van klanken en ritmeoefeningen op rijmwoorden zetten kleuters aan tot reflecteren over taal en taalgebruik.

Zowel impliciet als expliciet worden kleuters doorheen de hele dag aangezet tot exploreren en experimenteren waardoor zij competenties ontwikkelen binnen de verschillende domeinen van wereldoriëntatie. Teamleden maken gebruik van de rijke schoolomgeving om kleuters ervaringen te laten opdoen met de levende natuur, het verkeer, de mens en de maatschappij. Ontdekdozen en ontdektafels confronteren kleuters met allerlei wetmatigheden en technische mogelijkheden.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Bestaande groeilijnen worden nog weinig ter hand genomen in functie van een nauwere inhoudelijke afstemming, gradatie en continuïteit van het onderwijsaanbod over de verschillende leeftijdsgroepen heen. Een uitzondering is de groeilijn over het gebruik van kalenders. Er zijn afspraken over de verschillende soorten kalenders en registratieborden die doorlopen tot in de lagere afdeling. De kalenders hebben een duidelijke plaats in de onthaalhoek. Een betere visuele afstemming van de daglijnen, het gebruik van het keuzebord en de hoekaanduidingen in functie van een meer gestructureerde opbouw en een probleemvoorkomende klasorganisatie, kent een groeimarge.

Het team heeft veel aandacht voor de zelfredzaamheid, de zelfstandigheid en het ontwikkelen van goede hygiënische gewoonten. Weekroosters tonen aan dat er heel wat onderwijstijd gaat naar zelfstandigheidstraining en eetmomenten. Het team kan deze tijdsinvestering herbekijken in functie van het gericht aanwenden van de onderwijstijd.

Een vriendelijke en stimulerende onderwijsstijl daagt kleuters uit in een veilige leer- en leefomgeving. De gerichtheid op zelfstandig denken, handelen en verwoorden is in een aantal klassen aan opwaardering toe.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Het huidige schoolgebouw van de kleuterafdeling komt weinig tegemoet aan de actuele voorwaarden van een functionele schoolinrichting. Het schoolbestuur wenst werk te maken van een vernieuwd complex.

De kleuterafdeling beschikt over voldoende ontwikkelingsmaterialen om de kleuters rijke en gevarieerde ervaringskansen te bieden en maakt de leerplanrealisatie mogelijk. Een ruime variatie aan educatief spelmateriaal en de inrichting van de speelleerhoeken nodigen de kleuters uit om met elkaar in gesprek te treden, zich in te leven in hun spel of nieuwe ervaringen op te doen. Audiovisuele media bieden oefenkansen en brengen de werkelijkheid in de klas. Het tijdelijk wegbergen van niet gebruikte materialen en een meer doordacht gebruik van de klaswanden kunnen niet enkel zorgen voor een verzorgder aanblik maar reduceren tevens het aantal prikkels dat op kleuters afkomt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuterjuffen zoeken naar een functioneel en haalbaar kindvolgsysteem om de ontwikkeling van kleuters doelgericht in beeld te brengen. Zij streven naar een zo volledig mogelijk beeld van de ontwikkeling van de individuele kleuters waarbij welbevinden en betrokkenheid aan de basis liggen. De huidige werking werd sterk in vraag gesteld en een nieuw registratiesysteem op basis van een speldoos die diagnostische observaties mogelijk maakt, wordt uitgetoetst. Deze nieuwe aanpak is nog te recent om al mogelijke conclusies te trekken. De ontwikkelingsgebieden wiskundige initiatie, verstandelijke ontwikkeling, leesinitiatie, taal- en spraakontwikkeling, spel- en werkhouding, motoriek en schrijfinitiatie en de sociaal-emotionele ontwikkeling worden in beeld gebracht. Elk gebied start met een diagnostisch observatieschema dat een breed overzicht geeft van wat de kleuter kan en niet kan. Positieve feedback en succeservaring staan voorop en voor probleemsituaties grijpen de kleuterjuffen naar de bijhorende handelingsplannen.

Dagelijkse observaties vormen het aanknopingspunt voor eventuele bijsturingen of extra ondersteuning. Een gestandaardiseerde taalvaardigheidstoets en een schoolrijpheidstoets bevestigen de bevindingen.

Formeel overleg, klasinterne ondersteuning en een zorgfiche dienen als gespreksbasis op het multidisciplinair overleg.

Overgangsgesprekken zorgen voor een optimale doorstroming van de kleuters naar een volgende klasgroep. Interactie- en uitwisselmomenten stimuleren de overgang naar de lagere afdeling.

De communicatie met ouders loopt vlot. De school informeert de ouders tijdens info-avonden, oudercontacten en tussentijdse evaluatiegesprekken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De teamleden staan in voor de preventieve basiszorg die zich hoofdzakelijk richt tot korte termijnproblematieken. De globale screenings, observaties en enkele specifieke testen zorgen voor een zekere beeldvorming over de ontwikkeling van kleuters. Differentiatie gebeurt hoofdzakelijk momentaan en vertrekt minder vanuit het aanbod of de leerplandoelen.

Op dit ogenblik is er weinig concrete informatie beschikbaar over de beginsituatie en de vorderingen voor de verschillende aspecten van de taalontwikkeling en wereldoriëntatie. De actuele werking staat nog weinig in relatie tot dominante leerplandoelen. Het team hoopt met het nieuwe registratiesysteem beter tegemoet te komen aan een duidelijke beeldvorming en zorgverbredende interventies.

Waar nodig werkt de school samen met allerlei externe deskundigen.

Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

Teamleden streven naar een veilig en aangenaam klasklimaat als basis voor ontwikkelen en leren. De zorg voor en het streven naar een brede en harmonische ontwikkeling met intentionele aandacht voor het welbevinden, de betrokkenheid en de sociaal-emotionele ontwikkeling, weerspiegelt zich doorheen het hele schoolgebeuren.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
*Nascholingen
Interne expertise*

De kleuterafdeling getuigt van een sterk engagement, een kritisch vermogen en een stevige vernieuwingsbereidheid. Informeel overleg, personeelsvergaderingen en bijeenkomsten op het niveau van de scholengemeenschap ondersteunen de professionalisering van het team. Individuele nascholingen richten zich dit schooljaar op taalverwerving, schrijfmotorische vaardigheden en het ontwikkelen van het handschrift. De trajectmatige nascholing rond het experimenteren met ontdekdozen en ontdektafels wordt verder gezet.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen voor Nederlands. Een onderwijsleerpakket staat garant voor een evenwichtige en gradueel uitgewerkte domeinvulling. Bovendien legt de school voor de diverse domeinen aanvaardbare outputgegevens voor. Schoolresultaten over een extern aangereikte proef bevestigen effecten die gemiddeld boven de vergelijkbare referentiegroep liggen. Gegevens uit het vervolgonderwijs tonen een vlotte doorstroming van de schoolloopbaan aan.

Curriculum
Onderwijsaanbod
*Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren*

Een drietal jaren geleden voerde de school een nieuw onderwijsleerpakket in, dit mede als antwoord op de gewijzigde leerplandoelen voor taalbeschouwing. Deze methode garandeert een graduele opbouw van het aanbod en activiteiten over de diverse domeinen. Teamleden hanteren het onderwijsleerpakket vrij consequent, maar voelen zich vrij om kleine aanpassingen naar inhoud of tijdbesteding op basis van leerervaring door te voeren.

In de planningsdocumenten bereiden de meeste teamleden de activiteiten grondig en uitgebreid voor en vermelden of verwijzen ze naar leerplandoelen. Hoewel er geen expliciete schoolafspraken zijn over de invulling van persoonlijke planningsdocumenten, verwoorden de teamleden een houvast te vinden aan deze praktijk. Gevaar voor eventuele planlast is echter niet ondenkbeeldig.

Het domein spreken en luisteren krijgt in het aanbod voldoende aandacht. Via diverse activiteiten trachten de teamleden de spreekdurf te verhogen, gespreksregels te implementeren en een verzorgd taalgebruik na te streven.

De school zet tevens stevig in op het leesonderwijs. Krachtig startend in het eerste leerjaar krijgt het technische aspect voortzetting tot een behoorlijk niveau bereikt is. Wisselende promotie voor leesplezier via diverse acties geeft een extra input aan het leesonderwijs. Boeken in de klas, samenwerking met de plaatselijke bibliotheek en de voorleesweek zijn hiervan voorbeelden. Het begrijpend lezen heeft leergebiedoverstijgend een behoorlijke link met leren leren. Het zoeken naar sleutelwoorden, kernideeën en omgaan met diverse soorten teksten ondersteunen het studerend lezen. De methode reikt tevens differentiatie in teksten aan, te hanteren volgens het leesniveau van de leerlingen.

Foutloos schrijven staat hoog in het vaandel. Een bijhorende spellingaanpak zorgt voor een structurele aandacht in het aanbod, in de lagere leerjaren nog ondersteund door gerichte aandacht voor de schrijfmotoriek. Functionele en

creatieve schrijfp opdrachten vergen wel eens differentiatie in de moeilijkheidsgraad en bieden kansen tot het beschouwen van de eindproducten.

Teamleden verwoorden regelmatig bij te sturen in activiteiten van taalbeschouwing en taalsystematiek om tot beklijvende leereffecten te komen. Het team maakte kennis met de wijzigende doelen voor taalbeschouwing.

Binnen Nederlands zijn de domeinen in het aanbod in voldoende mate te onderscheiden. De themagerichte aanpak staat hier ook borg voor.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Leerkrachten besteden ruim voldoende onderwijstijd aan dit leergebied. Een aantal extra inoefenmomenten worden voorzien in het hoekenwerk. Daarboven organiseert de school begeleid lezen in niveaugroepen, met het oog op het optimaliseren van technische leesbevordering.

Tezamen met de invoering van het vernieuwd lesmateriaal maakten teamleden ook een ommezwaai in de didactische aanpak van leerstofonderdelen als in meer activerende werkvormen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Naast alle lesmaterialen beschikken meerdere klassen over een behoorlijk aantal boeken. Leerkrachten kunnen boekenkoffers uitlenen bij de plaatselijke bibliotheek.

Een aantal wandplaten voor Nederlands, meestal methodegerelateerd ondersteunt leerlingen in hun denkprocessen. Specifieke afspraken over de verdeling en de aanwezigheid van materialen aan de klaswanden, zijn er niet.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Daar waar het aanbod een evenwichtige spreiding van activiteiten over de domeinen bewerkstelligt, is dit minder uitgesproken in de evaluatie- en rapporteringscultuur. Een screening van voorgelegd en hoofdzakelijk methodegebonden outputmateriaal legt een zwaar accent op spelling, lezen en taalsystematiek. De school beaamt hierbij een hoog cognitief niveau na te streven. Over hoe spreken en luisteren op regelmatige basis evalueren als belangrijk onderdeel binnen Nederlands, is nog minder eenduidigheid.

De school neemt een aantal extern aangereikte proeven af, vooral gericht op spelling en lezen. Deze geven aanvullende informatie over het technisch leesniveau en bevestigen voor spelling de klasresultaten. Deze gegevens interpreteren op schoolniveau en op langere termijn, met het oog op het bijsturen of borgen van de kwaliteit is nog niet aan de orde. Deze gegevens vinden op kindniveau hun weg in de leerlingdossiers en zijn mede bepalend voor mogelijke ondersteuning van individuele kinderen.

Een koepelgebonden proef, afgenomen in twee leerjaren en gedurende verschillende schooljaren toont resultaten die gemiddeld boven een vergelijkbare referentiegroep liggen. Hierdoor is het team zeker goed bezig te zijn met dit leergebied. Reflecties over het vervolgonderwijs en bevraging van ouders laten een groot vertrouwen zien in de geboden onderwijskwaliteit.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Diverse outputgegevens, het klaswerk en door extern aangereikte tests bekomen informatie vervolledigen het beeld van de leervorderingen van de kinderen. Deze gegevens zijn uitgangspunten van interne kindgerichte besprekingen en desgevallend met de ouders.

De verantwoordelijkheid voor zorg ligt in eerste instantie bij de klasleraren. Met momentane hulpverlening of met compenserende maatregelen ondersteunen ze kinderen met enige leervertraging. Een aantal teamleden helpt kinderen individueel en soms zelfs buiten de klasuren. Bij de klasobservaties waren mooie voorbeelden op te merken van de ondersteuning van kinderen met moeilijkheden in de begripsvorming of door anderstaligheid.

Vraaggestuurd kunnen teamleden beroep doen op de zorgverleners op kindniveau. Teamleden verwoorden dat dit voor Nederlands eerder uitzonderlijk is.

Vanuit een eerder impliciete benadering van het talenbeleid hecht de school veel belang aan correcte omgangsvormen, het hanteren van het Standaard Nederlands en aandacht voor duidelijkheid in school- en instructietaal en de vraagstelling.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen. Via een recent ingevoerde methodische aanpak garandeert het team een aanbod over de verschillende domeinen. Deze benadering staat borg voor het voorzien van een aanbod op expliciete en impliciete leerplandoelen en eindtermen, waarbij evenwicht en samenhang tussen de domeinen nagestreefd worden. Tevens zijn er linken naar leergebiedoverstijgende en attitudinale doelen duidelijk aanwezig. Methodegebonden output en gedeeltelijke extern aangereikte evaluatie getuigt van een behoorlijk bereik van effecten. Teamleden ondersteunen het didactisch proces met een aantal werkelijkheidsgerichte leeruitstappen of waarnemingen.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Sedert een tweetal jaren experimenteren een drietal leerjaren met een onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie. Bij de aanvang van dit schooljaar werd deze aanpak doorgetrokken doorheen de hele lagere school. Deze beslissing was deels een antwoord op leerkrachtafhankelijk onderzoek van het voorheen gebruikte eigen materiaal, waaruit domeinlacunes werden vastgesteld.

Dit onderwijsleerpakket voorziet in een evenwichtige domeinvulling op basis van relevant geselecteerde eindtermen en leerplandoelen. Deze laatste worden verdeeld in expliciet en meer impliciet te benaderen doelen. Teamleden getuigen van een actueel aanbod, dat tevens aandacht heeft voor actualiteit en de leefwereld van de kinderen. Het team getuigt zich meer zeker te voelen naar de graduele opbouw en de volledigheid en heeft een hoge bekommernis om de realisatie van dit leergebied kwaliteitsvol uit te voeren.

Een jaarplanning per leerjaar is voorhanden, maar deze werden nog niet over de lagere afdeling samen gelegd met het oog op het kennis nemen van de graduele opbouw in het aanbod, die voorzien is. Op basis van de themagebonden jaaroverzichten is het team van mening dat de volledigheid van het aanbod verregaand nagestreefd wordt. Teamleden nemen regelmatig het leerplan ter hand om zich te vergewissen van de verankering van de doelen aan het voorziene aanbod.

De meeste teamleden werken zeer uitgebreide persoonlijke planningsdocumenten uit, waarbij naast doelen ook het lesverloop en

didactische aanpak uitgeschreven worden. Hoewel dit getuigt van een lovenswaardige inzet, is enig gevaar voor planlast hier niet ver weg. Afspraken over het agendabeheer zijn er vooralsnog niet.

Een brede harmonische vorming wordt nagestreefd. Het gebruik van een aantal digiborden, het expliciet verwijzen naar ICT vindt ondersteuning in de methode. Ook een aantal coöperatieve werkvormen, met aandacht voor sociale vaardigheden en mogelijke linken met muzische vorming, zijn hiervan voorbeelden. Teamleden zijn gegroeid in het hanteren van activerende werkvormen, waarbij kinderen meer het onderwijsleerproces zelfstandig in handen mogen nemen. Leerkrachtafhankelijk is een onderwijsstijl die sterk leerkrachtgestuurd is nog opspoorbaar.

Teamleden trachten door een aantal leeruitstappen en waarnemingen, maar ook door activerende werkvormen de zelfactiviteit van de leerlingen en een actieve en werkelijkheidsgerichte benadering na te streven. Hoewel ieder teamlid impliciet weet welke leeruitstappen teamleden organiseren, waren deze tot op heden nog niet het voorwerp van gesprek om tot een passende graduele verdeling over de leerjaren heen te komen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Het team voorziet voldoende onderwijstijd voor wereldoriëntatie. Het vergt nog enige ervaring met het nieuwe onderwijsleerpakket om duidelijke keuzes te maken en het voorzichtig en verantwoord omgaan met eigen of extra aanbod. Dit bewaken vanuit de leerplandoelen blijft een belangrijk gegeven om overaanbod uit te sluiten of hiaten te vermijden.

Meerdere teamleden voorzien hoekenwerk en ICT in de uurregeling voor wereldoriëntatie. Het bewaken van wereldoriënterende kerndoelen binnen de onderwijstijd is hierbij een aandachtspunt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over ruime en hedendaagse leerlingleermiddelen en ondersteunende leermiddelen. Meerdere teamleden maken eigen materiaal aan zodat het lopende thema duidelijk in het klasbeeld aanwezig is.

Hoewel de school beschikt over een behoorlijk arsenaal aan tijd- en ruimtekaders, is een echte oplijsting en effectieve aanwezigheid aan de klaswand van absoluut noodzakelijke materialen nog voor enige bijsturing vatbaar.

In de meeste klassen is er aandacht voor een actualiteitshoek, maar een functionele verankering met voormelde kaders is niet overal even uitdrukkelijk aanwezig.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Teamleden hanteren momenteel meestal de methodegebonden evaluatie-instrumenten. Deze toetsen naar parate kennis, maar ook deels naar inzichten en vaardigheden, dit vooral in de hogere leerjaren. Een beperkt aantal toetsen richt zich specifiek op kennen en kunnen. Permanente aandacht in de evaluatie waarbij een goed evenwicht bewaakt wordt tussen kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes blijft een aandachtspunt. Een aantal teamleden maakt eigen toetsen aan. Deze vergelijken met wat de leerplandoelen eisen, blijft een aandachtspunt.

Het team heeft nog in mindere mate nagedacht over alternatieve evaluatievormen, waarbij bijvoorbeeld de observatie van een proces voor

specifieke activiteiten of domeinen kan leiden tot interessante en meer volledige informatie over de effecten van het leerproces naar kinderen en ouders. Zelfevaluatie door kinderen en beschouwen van elkaars inbreng komt eerder sporadisch voor.

In de klassikale zorgmappen is er per leerling de mogelijkheid om over specifieke wereldoriënterende talenten of zorg een melding te maken. In verhouding tot de leergebieden wiskunde en Nederlands is er over deze competenties weinig beeldvorming.

Eén klas participeert aan een externe proef wereldoriëntatie vanuit de koepel. De gemiddelde resultaten weerspiegelen scores die enigszins boven de te vergelijken referentiegroep liggen. Een echte analyse van deze gegevens op schoolniveau was nog niet aan de orde.

Begeleiding Teamleden kunnen de individuele competenties van kinderen degelijk inschatten. Bij het uitvoeren van opdrachten ondersteunen ze individuele leerlingen met momentane aandacht. Specifieke zorg binnen wereldoriënterende vaardigheden is minder gebruikelijk.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatie

4.1.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, doeltreffendheid.

Motivering

In haar schoolwerkplan omschrijft de school de kernbedoelingen van de evaluatiepraktijk. Het in beeld brengen van vorderingen, het communiceren met ouders hierover en mogelijke bijsturingen van het onderwijsleerproces voor individuele kinderen of de hele groep zijn hierbij drie hoofddoelen.

De school expliciteerde deze visie op evaluatie nog in mindere mate in een concretere uitwerking. Het team reikt aan hierin nog zoekende te zijn maar wenst niet enkel de cognitieve ontwikkeling te benadrukken. De visie op evaluatie zoals opgenomen in de leerplannen Nederlands en wereldoriëntatie werd nog niet gezamenlijk bestudeerd. De vernieuwde onderwijsleerpakketten reiken een aantal alternatieve evaluatievormen aan waarbij de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de leerlingen in het evaluatieproces meer op de voorgrond treden. Hoewel een aantal teamleden experimenteert met deze alternatieve evaluatievormen is de aandacht voor de levensechtheid van vaardigheidsevaluatie nog heel gering.

De leraren hanteren uiteenlopende maatstaven om het leerproces van de leerlingen te beoordelen. Zij gebruiken de toetsen van het leerlingvolgsysteem, eigen en leerpakketgebonden toetsen om de ontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen. Daarnaast vormen observaties en het dagelijkse werk van de leerlingen belangrijke informatiebronnen. Ook de inzet tijdens de lessen en de leef- en leerhoudingen van de leerlingen zijn belangrijke evaluatiecriteria.

In de lagere afdeling geven de methodegebonden toetsen voor Nederlands en wereldoriëntatie een beeld over de mate waarin de leerlingen de aangeboden leerstof beheersen. Leraren gaan ervan uit dat deze toetsen voldoende valide informatie geven om betrouwbare uitspraken te doen over het bereiken van de leerplandoelen. Niet alle leerkrachten maken gebruik van de mogelijkheid die de pakketten bieden om foutenanalyses te maken om deze vanuit remediërend oogpunt gericht aan te wenden. De screening van de voorgelegde output geeft een zeker onevenwicht weer tussen de verschillende domeinen. Zo komt spreken en luisteren, hoewel zeker in het aanbod aanwezig, uitdrukkelijk minder voor in de evaluatie dan lezen, spelling en taalsystematiek. De toetsen uit het leerlingvolgsysteem voor Nederlands laten toe de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor de aspecten lezen en spelling te vergelijken met genormeerde resultaten.

Rechtstreekse feedback tijdens de activiteiten, over zowel het product als het proces, is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen. Bij schriftelijke werkjes geven leerkrachten naast het cijfer vaak een appreciatie en aanmoediging mee.

Bij de overstap naar een volgende klas organiseren de leerkrachten van beide afdelingen overgangsgesprekken om specifieke aspecten en zorgvragen van individuele kinderen met elkaar te bespreken. De leerkrachten trachten zo van bij de aanvang van het nieuwe schooljaar snel en adequaat in te spelen op mogelijke leer- of ontwikkelingsproblemen. De samenstelling van de klassenraad dient de school in overweging te nemen opdat alle kindbetrokkenen een waardevolle inbreng kunnen hebben bij de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs.

De vierde- en zesdeklassers nemen deel aan de toetsen ingericht door de onderwijskoepel. Deze evaluatiepraktijk is minder gericht op ontwikkeling. Op schoolniveau analyseert en evalueert het team de leerlingresultaten niet altijd met het oog op het verbeteren van de kwaliteit van het hele onderwijs. De school maakt haar visie op zorg ook waar in haar evaluatiepraktijk door leerlingen met specifieke noden gedifferentieerd te benaderen.

In de kleuterafdeling wordt de evaluatie geïntegreerd in de klaspraktijk en gerelateerd aan het kindvolgsysteem. Met de overstap naar een nieuw kindvolgsysteem wensen de kleuterjuffen, aan de hand van een diagnostische observatie, de totale ontwikkeling van kleuters beter in beeld te brengen en gericht in te spelen op lacunes en problemen. Het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid blijft een dominant gegeven om bijsturingen uit te voeren. Het geven van positieve feedback en succeservaringen staan voorop.

Dagelijkse observaties vormen het aanknopingspunt voor eventuele bijsturingen of extra ondersteuning vanuit de zorgwerking. Een gestandaardiseerde taalvaardigheidstoets en een schoolrijpheidstoets bevestigen de bevindingen. De leerkrachten evalueren de kleuters ook om de ouders over het ontwikkelingsproces van hun kind te informeren.

De evaluatie van leergebiedspecifieke vaardigheden en attitudes krijgt beperkter aandacht. Over de beoordelingscriteria van minder afgebakende en meetbare prestaties zoals spreekvaardigheid, luisterbereidheid, kritische ingesteldheid, groepsengagement, taakopneming, ... bestaat op schoolniveau nog geen consensus over de beoordelingswijze van deze aspecten. Dit geldt ook voor de evaluatie van de muzische ontwikkeling en de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, sociale vaardigheden en ICT. Ook een aantal toetsen van Frans weerspiegelt niet de vernieuwde visie van het leerplan.

4.1.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, doeltreffendheid.

Motivering

De school rapporteert over de verschillende aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling. In de lagere afdeling vormen formatieve en summatieve toetsen de basis voor de rapportering. Het rapport geeft per leergebied en voor een aantal domeinen een overzicht van de geëvalueerde aspecten en de bereikte scores. De resultaten worden weinig ondersteund door een verbale toelichting. Net zoals vermeld in de evaluatiepraktijk is een zeker onevenwicht in de rapportering tussen de domeinen vaststelbaar. De school dacht na over een weging van de verschillende leergebieden en domeinen in verhouding tot het aandeel van elk leergebied binnen het totale onderwijsaanbod. Enkele accentverschuivingen kan de school nog verfijnen alsook de meerwaarde van zelfevaluatie door de leerlingen voor een aantal aspecten in overweging nemen.

De school levert heel wat inspanningen om begrijpelijk en transparant te rapporteren aan de ouders en de leerlingen. Het rapport brengt nog niet alle competenties van een leerling op een valabele manier in kaart. Kennis en technische vaardigheden van taal en wiskunde treden nog op de voorgrond. Toch spant de school zich in om ook in de rapportering het evenwicht tussen de leergebieden en domeinen te bewaken en ook over minder makkelijk meetbare aspecten te rapporteren. Het ontbreken van een duidelijke schoolvisie zorgt ervoor dat deze rapportering afhangt van de individuele perceptie en de deskundigheid van de klasleraar.

Toetsen, huiswerk, agenda en werkjes geven de ouders een beeld van het onderwijsaanbod, de klaswerking en het functioneren van hun kind.

De school communiceert zowel met interne als met externe betrokkenen over de evaluatiegegevens van de kinderen. Dit gebeurt tijdens informele overlegmomenten en de structureel ingebouwde overgangsgesprekken, het zorgoverleg, het multidisciplinair overleg en de oudercontacten. De lagere afdeling maakt gebruik van deelrapporten om over bepaalde competenties diepgaander te rapporteren.

In de kleuterafdeling geven de leraren vooral mondelinge feedback aan de ouders. De dagelijkse schoolpoortcontacten tussen leraren en ouders zorgen voor een vlotte communicatie. Het kleuterwerk geeft de ouders een eerste beeld van het aanbod en de werking in de kleuterklas en van de vorderingen van hun kind. Op het oudercontact verfijnen de kleuterjuffen dit beeld met gegevens over de vorderingen binnen de verschillende ontwikkelingsdomeinen. Klaswerk, observatiefiches en eventuele toetsresultaten zijn hierbij bepalend.

Bij opmerkelijke vaststellingen of problemen in de ontwikkeling van een kind, brengen de leerkrachten de ouders hiervan snel op de hoogte. Indien nodig belegt de school een multidisciplinair overleg waarbij ook de ouders aanwezig kunnen zijn. De laagdrempeligheid van de school zet ouders aan om bij vragen en problemen snel contact op te nemen met de klasleerkracht.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De schoolleiding voert een participatief, democratisch en stimulerend beleid. Het interne leiderschap stuurt de schoolontwikkeling aan en kan hierbij rekenen op het vertrouwen, de inzetbaarheid en de vernieuwingsbereidheid van de teamleden. Tevens staat ze borg voor de dagelijkse schoolorganisatie. Een gemeenschappelijk engagement, een kritische zelfreflectie en veelvuldig overleg zorgen ervoor dat de school de beoogde doelen in sterke mate realiseert. De leerkrachten ervaren de sfeer in de school als open, professioneel, collegiaal en respectvol.

Het pedagogisch project verwijst naar de eigenheid van de school: een laagdrempelige dorpsschool met warme aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen, ouders en personeel. De school streeft naar een brede en harmonische ontwikkeling waarin, naast het ontwikkelen van de cognitie, de aandacht voor vaardigheden, attitudes en transfer groeiende is.

Het beleid concretiseert de doelen voor de uitbouw van de school via een vrij systematische aanpak van items aangereikt door het team, de scholengemeenschap, de pedagogische begeleiding en het Vlaamse onderwijsbeleid. Prioriteiten gericht selecteren, uitzetten in een tijdpad en met de nodige diepgang benaderen, kunnen de kwaliteitsvolle schoolwerking bewerkstelligen.

Instrument bij deze concretisering vormt het schoolwerkplan. De school doet ernstige pogingen om op basis van de vijf pijlers van het eigen opvoedingsproject een jaarlijkse actualisatie uit te werken.

Het interne beleid streeft naar een evenwicht tussen gelijkgerichtheid via zachte aansturing en het respect voor de persoonlijkheid van de individuele leerkracht. Er heerst enige verscheidenheid in het gebruik van de planningsdocumenten, de referentiekaders en de leerplandoelen. Bij gebrek aan concrete afspraken kunnen leraren het plannen en bewaken van het onderwijsaanbod deels op autonome wijze invullen waardoor de concrete uitwerking en diepgang afhankelijk worden van de persoonlijke perceptie en deskundigheid. Investeren in visieontwikkeling en het op de klasvloer opvolgen van gemaakte afspraken kennen hierdoor nog groei mogelijkheden.

Kernteam en werkgroepen maken het mogelijk om het verantwoordelijkheids- en verantwoordingsgevoel op pedagogisch-didactisch vlak samen op te nemen.

Informele momenten, personeelsvergaderingen en functioneringsgesprekken ondersteunen het organisatorische en onderwijskundige handelen. De open schoolcultuur en de vele overlegmomenten bevorderen meestal een soepele en doorzichtige besluitvorming.

De school neemt diverse initiatieven om de eigen kwaliteit te bewaken. Ze maakt gebruik van tevredenheidsonderzoeken, interne analyses en de screening van het welbevinden en de betrokkenheid. Leraren beschikken over een voldoende kritisch en reflectief vermogen om de eigen onderwijspraktijk in vraag te stellen en te toetsen aan de concretisering van het leerplan.

Het inventariseren, analyseren en interpreteren van interne en externe leerlingenresultaten en de door de koepel aangereikte outputgegevens, leiden nog beperkt tot het effectief opzetten van een beleid van bijsturingen op schoolniveau en het gericht verankeren van genomen initiatieven. De aandacht voor kwaliteitszorg kan nog aan kracht en efficiëntie winnen ook al wijzen recente outputgegevens op behoorlijke resultaten.

De school past de principes van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs met succes toe. Meerdere initiatieven wijzen op een groeiende zorg voor de ontwikkeling van een haalbaar schooleigen taalbeleid dat aansluit bij het beleid rond gelijke onderwijskansen. Werken vanuit betekenisvolle activiteiten, een rijke interactie, een breed taalaanbod, veel kansen om taal te produceren, communicatief handelen en erover reflecteren, vormen de motor van het taalonderwijs. Vanuit het aspect van breed evalueren zoekt de school naar een adequate wijze om minder makkelijk meetbare taalprestaties van leerlingen in beeld te brengen. Het team heeft aandacht voor het gebruik van verzorgd Standaard Nederlands en mogelijke specifieke school- of instructietaal.

De school integreerde de lestijden socio-economische status in het zorgbeleid. Momenteel werkt de zorgcoördinator een vernieuwde visie op zorg uit. Door de opdeling van het aantal lestijden weet de school een werking naar alle kinderen met zorg op de drie niveaus te organiseren. Voor de leerlinggerichte benadering zijn teamleden verantwoordelijk, die deels klasgebonden, deels vraaggestuurd, maar nog eerder op momentane noden leerlingen preventief of remediërend ondersteunen. Elke klas beschikt over een overzicht van de toegewezen SES-leerlingen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school beantwoordt aan de maatschappelijke opdracht voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Het kleuteronderwijs streeft de ontwikkelingsdoelen voldoende na en het lager onderwijs bereikt bij zo veel mogelijk leerlingen de eindtermen.
- Het kleuterteam slaagt erin om vanuit een thematische en geïntegreerde werking ruime kansen tot beleven, handelen en verwoorden aan te bieden in gevarieerde en levensechte contexten.
- Voor beide leergebieden garandeert het team een aanbod met voldoende evenwicht en een behoorlijke samenhang tussen de domeinen.
- Diverse outputgegevens geven in het lager onderwijs effecten weer op dominante doelen. Extern aangereikte output toont behoorlijke resultaten. Vorderingen in het vervolgonderwijs en een bevraging van ouders weerspiegelen vertrouwen over de kwaliteit van het geboden onderwijs.
- De school levert verdienstelijke inspanningen in de leesbevordering en het schrijfonderwijs. Ook de kleuterafdeling heeft ruime aandacht voor ontluikend lezen, voorlezen en boeken.
- Er is een toenemende aandacht voor het organiseren van een aanbod op basis van leerplandoelen.
- Ondersteunende leerpakketten staan borg voor een volledig aanbod en een voldoende graduele opbouw.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een geëngageerd en enthousiast, maar kritisch team gaat zorgzaam om met de hen toevertrouwde kinderen.
- Hoewel de school een stevig accent legt op cognitie weet ze dat in een harmonieus evenwicht te organiseren in relatie met een positief klasklimaat en een algemeen welbevinden. Beide accenten weerspiegelen zich in de evaluatie- en de rapporteringspraktijk.
- Teamleden groeien, mede onder impuls van wijzigende onderwijsleerpakketten in het hanteren van activerende en leerlingbetrokken didactische werkvormen, naast een soms nog sturende onderwijsstijl.
- Er leeft een eerder impliciete visie op de evaluatiepraktijk. Effecten in kaart brengen, communicatie naar ouders en mogelijke bijstellingen van het leerproces zijn hierbij drie hoofddoelen.
- De school doet ernstige pogingen om het eigen opvoedingsproject jaarlijks te actualiseren in een concreet actieplan.
- De school rapporteert en informeert de ouders over competenties en attitudes. Zij hecht veel belang aan informeel en formeel contact met ouders.
- Planningsdocumenten, hoewel vrij divers, getuigen bij vele teamleden van een grondige voorbereiding van de dagelijkse praktijk. Bewaak hierin de functionaliteit en de planlast.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een open en participatieve schoolleiding stuurt de dagelijkse schoolwerking aan. Ze zet structuren op in functie van het creëren van een breder en ondersteunend draagvlak. De communicatie in de school is doelgericht en wordt door vele informele contacten onderbouwd.
- Het voltallig team draagt een vrij eenduidige, maar impliciet doorleefde visie uit op onderwijs en opvoeding.
- Beleid en team staan open voor vernieuwingen en uitdagingen. Bewaak hierbij dat iedereen voldoende gesensibiliseerd is om uitdagingen in team en vol vertrouwen tot welslagen met voldoende diepgang te brengen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling kan momenteel op basis van een functioneel en transparant registratiesysteem de volledigheid van het aanbod vertrekkend van ontwikkelingsdoelen en/of leerplandoelen vrij beperkt aantonen.
- De kleuterafdeling kan een thematische benadering nog beter oriënteren vanuit de perceptie van leergebiedgebonden ontwikkelings- of leerplandoelen. Een meer intentionele benadering ervan zal de kwaliteit van het aanbod alleen maar ten goede komen.
- De lagere afdeling kan het implementatieproces van de prioriteit wereldoriëntatie verder uitwerken. Meer zicht krijgen op de graduele opbouw, het kwaliteitsvol hanteren van tijd- en ruimtekaders, afspraken maken over geïntegreerde leeruitstappen, ... zijn hierbij aspecten die nog aan diepgang kunnen winnen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Hoewel duidelijk in het aanbod van het lager onderwijs aanwezig, weerspiegelt de voorgelegde evaluatie en rapportering in mindere mate een evenwicht binnen de domeinen. Vertrek hierbij vanuit de krachtlijnen van het leerplan met meer aandacht voor spreek- en luistervaardigheden.
- Het team kan een gezamenlijke visie over de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor wereldoriëntatie ontwikkelen, met het oog op het breed evalueren van kennis, inzichten, vaardigheden en houdingen.
- In de algemene evaluatie en rapportering is er weinig aandacht voor minder meetbare luiken zoals de leergebiedoverschrijdende eindtermen. Dit hypothekeert een volledig beeld op de totale persoonlijkheidsontwikkeling.
- Momenteel is er nog geen visie op het betrekken van observatiegegevens in de evaluatie en rapportering van activiteiten die minder op papier verifieerbaar zijn.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een aantal extern aangereikte outputgegevens kunnen nog aan kracht winnen door een grondige analyse op klas- en schoolniveau om goede praktijk te borgen of uitval bij te sturen.
- Het uitbreiden van de pedagogisch-didactische opvolging op de werkvloer, dit in een positief klimaat, kan de gelijkgerichte aanpak ten goede komen. Maak hiertoe duidelijke afspraken zodat deze uitdaging het volle vertrouwen van teamleden geniet.
- Om de kwaliteitszorg ten gronde te bestendigen is het goed de prioriteiten op te lijsten, te ranken en met de nodige diepgang in een tijdpad aan te pakken.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Paul Lemmens de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	